Věstník MŽP ČR, částka 6/2019

Metodický pokyn

odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí

ke stanovení omezujících podmínek mimo aktivní zónu v záplavovém území podle §67 odst. 3 vodního zákona

Určeno: Vodoprávním úřadům (obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady)

Vymezení a rozsah metodického pokynu

Mezi veřejné zájmy, které zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) chrání, patří i vytvoření podmínek pro snižování nepříznivých účinků povodní (viz §1 odst. 1 vodního zákona). Důležitou skupinu povodňových opatření představuje stanovování záplavových území (viz §65 odst. 2 písm. a) vodního zákona). Novela vodního zákona (zákon č. 113/2018 Sb.) zavedla povinnost vodoprávních úřadů stanovit mimo aktivní zónu v záplavovém území opatřením obecné povahy omezující podmínky. Tento metodický pokyn upřesňuje postup vodoprávních úřadů při stanovení omezujících podmínek mimo aktivní zónu záplavového území podle §67 odst. 3 vodního zákona, ve znění zákona č. 113/2018 Sb.

Účel metodického pokynu

Vodoprávní úřad (obecní úřad obce s rozšířenou působností; v případě významných vodních toků krajský úřad) na návrh správce vodního toku stanovuje záplavová území jako administrativně určená území, která mohou být při výskytu přirozené povodně zaplavena vodou. V souladu s vyhláškou č. 79/2018 Sb. o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace vymezuje záplavové území s dobou opakování povodně 100 let a další záplavové čáry pro povodně s dobou opakování 5, 20 a 500 let. Součástí nově navrhovaných záplavových území je i vyjádření povodňového ohrožení (v mapě povodňového ohrožení) definované hloubkou a rychlostí proudění vody při povodních s výše uvedenými dobami opakování. Ohrožení může nabývat hodnot vysoké, střední, nízké a zbytkové. Součástí opatření obecné povahy, kterými se stanovují záplavová území a jejich aktivní zóny, jsou ode dne nabytí účinnosti zákona č. 113/2018 Sb. povinně i omezující podmínky, které je třeba přijmout, aby byl naplněn deklarovaný veřejný zájem - snížení nepříznivých účinků povodní ve vymezeném území. U již stanovených záplavových území vodoprávní úřad na základě dostupných informací o povodňovém nebezpečí nebo ohrožení zváží, zda stanoví omezující podmínky podle §67 odst. 3 vodního zákona bezodkladně nebo při nejbližší úpravě vymezení záplavového území.

Kompetence vodoprávních úřadů

Vodoprávní úřad ve spolupráci s dotčenými obecními úřady (povodňovými orgány zabezpečujícími řízení ochrany před povodněmi v rámci územní působnosti) stanoví omezující podmínky v záplavovém území, aby bylo minimalizováno riziko ohrožení lidských životů, zajištěna bezpečnost aktivit a objektů samých a dalších veřejných zájmů. Princip kompetence stanovení omezujících podmínek v záplavovém území je stejný jako u stanovení záplavových území - krajský úřad provádí stanovení pro významné vodní toky, obecní úřad obce s rozšířenou působností pro ostatní vodní toky.1)

Omezující podmínky

Se znalostí místních podmínek a výstupů z návrhu záplavových území (hloubky a rychlosti proudění vody při Q_5, Q_{20}, Q_{100} a Q_{500}; mapy povodňového ohrožení) by se omezující podmínky měly týkat aktivit, které by mohly způsobit ohrožení lidských životů, narušení základních funkcí území

(např. hygienická a zdravotní služba, náhradní zásobování, doprava), případně které by mohly ztížit provádění povinností vyplývajících z vodního zákona (zejména hlásná povodňová a hlídková služba, záchranné práce, evakuace obyvatelstva) a zabezpečení náhradních funkcí v území. Mezi omezující podmínky lze po zohlednění konkrétních okolností doporučit:

- omezení skladování nezabezpečeného odplavitelného materiálu, který může přemístěním poškodit veřejné i jiné soukromé objekty či vytvořit překážku (ucpat průtočný profil) pro povodňovou vlnu,

- omezení skladování nezabezpečených závadných látek, které mohou kontaminací povodňové vody ohrozit jakost povrchových a podzemních vod,

- omezení nové výstavby liniových objektů (např. ploty), významně ovlivňující odtokové poměry

- omezení výstavby objektů, v nichž se trvale zdržují lidé nebo které slouží ke shromažďování lidí - např. nemocnice, domovy důchodců, školy, obchodní centra atd.

- požadavek na zvýšenou odolnost objektů nové výstavby nebo jejich částí a jejich dispozici, která přispěje k minimalizaci nepříznivých účinků povodní snížením jejich zranitelnosti a potenciálních škod např.

  omezení podsklepených objektů, požadavek na umístění úrovně podlah 1. nadzemního podlaží nad úroveň hladiny příslušné Q_N (např. Q_{100}),
  požadavek na umístění citlivých technologií vnitřního vybavení (např. elektrorozvaděče, plynové kotle, spotřebiče atd.) nad úroveň příslušné hladiny Q_N (např. Q_{100}),
  požadavek na detailní materiálové specifikace pro spodní části staveb (např. nenasákavé případně omyvatelné materiály, aby byla možná rychlá a nenákladná údržba po povodních),
  požadavek na vybavení objektů prvky aktivní ochrany před vniknutím vody do vnitřních částí objektů (např. mobilní hrazení, speciální těsnění otvorů - okna, dveře),
  požadavek na přizpůsobení dispozice objektů hlavním směrům průtoku při povodňové situaci.

Mgr. Lukáš Záruba

ředitel odboru ochrany vod

---

1) Pro odstranění jakýchkoli pochybností týkajících se kompetence krajského úřadu stanovit omezující podmínky v záplavových území se v projednávané novele vodního zákona navrhuje upřesnit ustanovení §107 odst. 1 písm. o) tak, že krajský úřad stanoví na návrh správce povodí nejen rozsah, ale též omezující podmínky (podle §67 odst. 3 vodního zákona) v případě záplavových území významných vodních toků.